

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРАВОВОЇ НАУКИ І
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ
В КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ**

**Матеріали
X Міжнародної науково-практичної конференції
(20-21 травня 2017 р.)**

**Суми – 2017
Видавничий дім «Ельдорадо»**

УДК 34
ББК 67 я 43
A43

Рекомендовано до друку вченою радою Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, протокол № 4 від 12 квітня 2017 року

Редакційна колегія:

Лукаш С. С., доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);
Василенко В. А., кандидат філологічних наук, доцент;
Грובה В. П., доктор юридичних наук, професор;
Демиденко Н. М., кандидат історичних наук, старший науковий співробітник;
Дуравкіна Н. І., кандидат юридичних наук;
Лук'янихіна О. А., кандидат економічних наук, доцент;
Панасюк О. В., кандидат юридичних наук, доцент;
Сергієнко А. В., старший викладач.

A43 Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції : Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 травня 2017 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. – Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2017. – 284 с.

Збірник містить тези доповідей учасників X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції» з проблем юриспруденції, економіки, філософії, історії, психології, лінгвістики, освіти, євроінтеграції на шляху сучасного державотворення в Україні.

УДК 34
ББК 67 я 43

© СФ ХНУВС, 2017 р.
© Видавничий дім «Ельдорадо», 2017 р.

2. Гревцов Ю. И. Проблемы теории правового отношения / Ю. И. Гревцов. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1981. – 85 с.
3. Тиунова Л. Б. Системные связи правовой действительности: Методология и теория / Л. Б. Тиунова. – СПб.: Изд-во С.-Петербургского университета, 1991. – 136 с.
4. Протасов В. Н. Правоотношения как система / В. Н. Протасов. – М.: Юридическая литература, 1991. – 142 с.
5. Поляков А. В. Общая теория права: Феноменолого-коммуникативный подход. Курс лекций / А. В. Поляков. – [2-е изд., доп.]. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. – 845 с.

К. С. НАУМЕНКО

*Сумська філія Харківського
національного університету внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЇЇ СОЦІАЛЬНЕ БУТТЯ

Повноцінна система захисту особистих немайнових прав фізичної особи в будь-якій цивілізованій країні функціонує в першу чергу завдяки злагодженій та всебічній підтримці та участі органів державного та місцевого управління. Законодавчо закріплено за такими органами усі функції та сукупність заходів по реалізації громадянами своїх конституційних прав та свобод, у тому числі і цивільних. Теоретично парадоксом виглядає ситуація, коли органи державні влади або органи місцевого самоврядування, а також їхні посадові особи, зловживаючи власним службовим становищем та наданими повноваженнями, порушують те, що по закону мали б захищати та регулювати. Особа-носій цивільних прав, які потенційно можуть бути порушені з боку таких органів, у своєму арсеналі має один із способів захисту немайнових прав фізичної особи, які забезпечують її соціальне буття, що входять до загального переліку цивільних прав, – визнання незаконними рішення, дій або бездіяльності вищезгаданих органів.

До органів держави, а також їх посадових осіб, рішення, дії або бездіяльність яких може бути оскаржено до суду (суб'єкти оскарження), належать: органи державної виконавчої влади та їх посадові особи; органи місцевого самоврядування та їх посадові особи; керівники установ, організацій, підприємств та їх об'єднань незалежно від форми власності; керівні органи і керівники об'єднань громадян, а також посадові особи, які виконують організаційно-розпорядчі, адміністративно-господарські обов'язки або виконують такі обов'язки за спеціальними повноваженнями.

Враховуючи той факт, що прийняття актів (нормативних та ненормативних) є найбільш розповсюдженою формою адміністративної діяльності, правовий акт органу державної влади може бути визнаний незаконним у випадку його невідповідності закону чи правовому акту, що має вищу юридичну силу, зокрема: при прийнятті акта органом, який не має права приймати такі акти; за відсутності передбачених законом фактичних обставин, що є підставою для прийняття відповідного правового акта; при прийнятті акта на виконання скасованого або такого, що втратив чинність закону; при недотриманні правил, строків, форми та процедури прийняття акта [1, с. 256]. Саме тому даний спосіб захисту особистих немайнових прав фізичної особи є доволі дієвим, оскільки дозволяє анулювати прийняті неправомірні рішення або дії, що дозволить відновити порушені особисті немайнові права.

Особа-носій цивільних прав має право звернутись до судового органу з відповідною заявою або скаргою, якщо ця особа вважає, що мало місце зловживання з боку органів державної влади або органів місцевого самоврядування. У таких справах суд, по-перше, встановлює невідповідність рішення, дії чи бездіяльності органу державної влади або органу місцевого самоврядування вимогам закону чи іншим правовим актам, наприклад, рішення прийняте органом, який не мав на це законних повноважень; по-друге, суд встановлює, чи порушуються суб'єктивні цивільні права й охоронювані законом інтереси фізичної або юридичної особи цим рішенням, дією чи бездіяльністю. При винесенні рішення суд визнає повністю або частково такий акт недійсним або з моменту його видання, або коли у дію введено закон чи інший нормативно-правовий акт, що суперечать даному акту. У даному випадку бачимо, що наявним є чіткий суб'єкт – заподіювач шкоди, яким є відповідні державні органи чи їхні посадові і службові особи. При цьому підставою для подання такого позову є прийняття незаконних рішень, незаконні дії чи бездіяльність зазначених органів, що призвели до заподіяння шкоди особі. Тобто дія чи бездіяльність таких органів, осіб має результатом шкоду, завдану іншим особам [2, с. 697].

Визнання акта протиправним можливе за умови, що він суперечить актам цивільного законодавства. Це означає, що порушення відповідним актом цивільного права особи є достатнім для визнання його протиправним та визнання нечинним (скасування), оскільки порушення особистого немайнового права фізичної особи, що забезпечує її соціальне буття, одночасно приводить акт у суперечність з актами цивільного законодавства, на яких це право ґрунтується безпосередньо або частково.

Отже, існування в Україні інституту оскарження дій, рішень та бездіяльності суб'єктів владних повноважень є важливим фактором регулювання та захисту цивільних прав громадянина, підтвердженням розвитку демократії в країні та цивілізованості суспільства.

Останнім часом такі органи зловживають своїм становищем, порушуючи особисті немайнові права громадян, що забезпечують їх соціальне буття. Чинним законодавством передбачено скасування та визнання незаконними таких рішень, проте необізнаність та низька правова культура більшості громадян сприяють тому, що такі рішення залишаються чинними, а винні особи не несуть ніякої відповідальності. Відтак, потрібно проводити активнішу масово-роз'яснювальну роботу серед населення в частині ознайомлення з існуючими способами та засобами захисту особистих немайнових прав, що забезпечують їх соціальне буття.

Література

1. Хоменко М. М. Відшкодування шкоди, завданої органами державної влади, їх посадовими особами у сфері норматворчої діяльності / М. М. Хоменко // Проблеми цивільного та підприємницького права в Україні. Часопис Київського університету права. – 2012. – № 3. – С. 256–260.
2. Дзера О. В. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова та ін. ; за заг. ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.

В. В. НЕЖЕВЕЛО

Сумський національний аграрний університет

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗАСТОСУВАННЯ ФОРМИ ТИПОВОГО ДОГОВОРУ ПРИ ВЧИНЕННІ ПРАВОЧИНІВ

З розвитком договірних відносин, дедалі ширше простежується застосування Типових договорів у різних сферах та галузях права. Майже кожного року в умовах незалежності країни законодавець втілює істотні умови договору шляхом формування нових форм Типового договору. Суб'єкти конкретних відносин, фіксуючи свої правові позиції шляхом укладення договору, зобов'язані враховувати умови Типового договору, у разі існування такого.

Нормативно-правове визначення суті договору міститься у частині 1 статті 626 Цивільного кодексу України [1], згідно якої договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

У свою чергу, Типовим договором є затверджена компетентним органом письмова форма договору із заздалегідь сформованими умовами для сторін правочину. Умови, що зазначені в Типовому договорі регулюють відносини базуючись на імперативних та частково на диспозитивних засадах. Головною юридичною ознакою Типових

Науменко К. С. Особливості захисту немайнових прав фізичної особи, що забезпечують її соціальне буття	52
Нежевело В. В. Актуалізація застосування форми типового договору при вчиненні правочинів	54
Садикова Я. М. Категорія справедливості в цивільному процесуальному праві	56
Сліпченко С. О. Вчення про об'єкти особистих немайнових прав	58
Старинський М. В. Способи нейтралізації правових норм та їх види	61
Секція 4. Шляхи розвитку трудового, земельного, екологічного, адміністративного, фінансового права у демократичному суспільстві	63
Боєва О. С. Дефініції «юрисдикція» та «підвідомчість» при судовому захисті трудових прав за умов правової інтеграції	63
Бортник С. М. Наказ як основна підстава виникнення трудових правовідносин із поліцейськими	65
Гуменюк В. А. Доступність до правосуддя осіб з особливими потребами	69
Дуравкіна Н. І. Проблеми розвитку аграрного законодавства України	71
Ємець Л. О. Екологічна безпека: поняття, види та складові елементи	73
Козека В. В. Удосконалення системи контролю з питань підготовки, перепідготовки та допуску до керування водіїв транспортних засобів	76

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ НАУКИ І ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

X Міжнародна науково-практична конференція
(20-21 травня 2017 року)

Збірник матеріалів

Друкується з оригінальних макетів авторів

Відповідальний за випуск **Сергієнко А. В.**
Комп'ютерний набір **Дуравкіна Н. І.**
Художнє оформлення обкладинки **Шутка В. П.**

Підписано до друку 10.05.2017 р. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн.-друк. арк. 16,51 Обл. вид. арк. 16,7
Тираж 130 прим. Зам. 0305/1

Надруковано у ТОВ «Видавничий дім «Ельдорадо»
40000, м. Суми, пров. Академічний, 6
(Зареєстровано виконавчим комітетом
Сумської міської ради 31.01.2011 р. № 10077357152)
Тел. /факс: (0542) 22-34-37
e-mail: pechat-offset@yandex. ru